

Warszawa, dnia 16 lutego 2018 r.

RZECZPOSPOLITA POLSKA
MINISTER FINANSÓW

DD3.056.8.2018

Pan

Odpowiadając na wystąpienie z dnia 24 stycznia 2018 r. w sprawie zwolnienia emerytur i rent z podatku przekazane przez Kancelarię Prezesa Rady Ministrów przy piśmie z dnia 5 lutego 2018 r. Nr DSO.SWA.571.1062.2018.DM, uprzejmie informuję.

Z uwagi na fakt, iż w swoim wystąpieniu zgłosił Pan postulat zwolnienia emerytur i rent z podatku dochodowego od osób fizycznych, wystąpienie to zostało zakwalifikowane jako petycja w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach (Dz. U. z 2017 r. poz. 1123, z późn. zm.). Przedmiotem petycji może być bowiem żądanie, w szczególności, zmiany przepisów prawa, podjęcia rozstrzygnięcia lub innego działania w sprawie dotyczącej podmiotu wnoszącego petycję, życia zbiorowego lub wartości wymagających szczególnej ochrony w imię dobra wspólnego, mieszczących się w zakresie zadań i kompetencji adresata petycji (art. 2 ust. 3 ustawy o petycjach).

W związku z powyższym wyjaśniam, co następuje.

Opodatkowanie dochodów osobistych osiągniętych przez osoby fizyczne reguluje ustawa z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2018 r. poz. 200, ze zm.), zwana dalej „ustawą”. Podstawową zasadą, na jakiej oparto ustawę, jest powszechność opodatkowania. Zgodnie z tą zasadą opodatkowaniu podlegają wszelkiego rodzaju dochody, z wyjątkiem dochodów wprost wymienionych przez ustawodawcę jako wolne od podatku bądź dochodów, od których Minister Finansów zaniechał poboru podatku.

Wyrażona w ustawie zasada powszechności opodatkowania w pełni odzwierciedla art. 84 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, który zobowiązuje każdego polskiego obywatela do ponoszenia ciężarów i świadczeń publicznych, w tym podatku, określonych w ustawie.

Zgodnie z przepisami ustawy emerytura i renta stanowi źródło przychodu, o którym mowa w art. 10 ust. 1 pkt 1 w związku z art. 12 ust. 7 ustawy i podlega opodatkowaniu na ogólnych zasadach, według obowiązującej skali podatkowej.

Podkreślenia wymaga, że wprowadzając podatek dochodowy od osób fizycznych (począwszy od 1992 r.) wszystkie krajowe emerytury, renty oraz wynagrodzenia za pracę zostały ubruttowione, tj. podwyższone o kwotę należnego podatku w taki sposób, aby po potrąceniu

Finansów

podatku wypłacone świadczenie nie było niższe od świadczenia jakie przysługiwało przed wprowadzeniem podatku dochodowego.

Powyższe rozwiązanie podatkowe, dotyczące opodatkowania świadczeń emerytalno-rentowych, podobnie jak cała ustawa o podatku dochodowym od osób fizycznych, zostały wypracowane w wyniku szerokiej merytorycznej dyskusji społecznej oraz parlamentarnej.

Pomimo, że podstawową funkcją ustawy podatkowej jest funkcja fiskalna, czyli gromadzenie dochodów budżetowych, to przez niektóre rozwiązania podatkowe (ulgi i zwolnienia przedmiotowe) ustawa ta stanowi jeden z elementów polityki społecznej państwa, gdyż wspiera pożądane społecznie cele. Istnieją w tej ustawie regulacje, które uwzględniają sytuację osób znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej, rodzinnej, zdrowotnej, materialnej, a do tej grupy podatników należy duża część emerytów i rencistów. Wiele regulacji adresowanych do obywateli żyjących w trudnej sytuacji zdrowotnej i materialnej zawiera określony w art. 21 ust. 1 ustawy katalog zwolnień przedmiotowych. Przykładowo, zwolnieniem od podatku objęte są:

- renty przyznane na podstawie odrębnych przepisów o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych oraz ich rodzin (pkt 2),
- dodatek pielęgnacyjny (pkt 8),
- zapomogi otrzymane w przypadku indywidualnych zdarzeń losowych, klęsk żywiołowych, długotrwałej choroby lub śmierci:
 - z funduszu socjalnego, zakładowego funduszu świadczeń socjalnych, z funduszy związków zawodowych lub zgodnie z odrębnymi przepisami wydanymi przez właściwego ministra – niezależnie od ich wysokości,
 - z innych źródeł – do wysokości nieprzekraczającej w roku podatkowym kwoty 6 000 zł (pkt 26),
- świadczenia otrzymane z tytułu jednorazowej pomocy materialnej finansowanej ze środków budżetu państwa lub budżetów jednostek samorządu terytorialnego w związku z zaistniałym zdarzeniem losowym (pkt 26a),
- świadczenia otrzymywane przez emerytów lub rencistów w związku z łączącym ich uprzednio z zakładem pracy stosunkiem służbowym, stosunkiem pracy lub spółdzielczym stosunkiem pracy, w tym od związków zawodowych, do wysokości nieprzekraczającej w roku podatkowym kwoty 3 000 zł (pkt 38),
- świadczenia z pomocy społecznej (pkt 79),
- wartość świadczeń przysługujących na podstawie odrębnych przepisów dotyczących emerytów i rencistów z tytułu abonamentowych opłat telewizyjnych i radiowych (pkt 87),
- dodatki mieszkaniowe i ryczałty na zakup opału, przyznane na podstawie odrębnych przepisów o dodatkach mieszkaniowych (pkt 97).

Ponadto ustawa zawiera regulacje dotyczące stosowania ulgi rehabilitacyjnej (art. 26 ust. 1 pkt 6 ustawy) przez osoby niepełnosprawne oraz osoby, które mają na utrzymaniu osoby

niepełnosprawne. Co prawda ulgą objęte są wydatki na cele rehabilitacyjne osób niepełnosprawnych oraz wydatki związane z ułatwieniem wykonywania tym osobom czynności życiowych niezależnie od ich wieku, to jednak liczne grono osób niepełnosprawnych stanowią emeryci. Katalog tych wydatków określa art. 26 ust. 7a ustawy.

Zwolnienie z opodatkowania emerytur i rent, nie znajduje „systemowego” uzasadnienia, bowiem stosownie do postanowień art. 26 ust. 1 pkt 2 ustawy, składki - określone w ustawie z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych - zapłacone w roku podatkowym bezpośrednio na własne ubezpieczenia emerytalne, rentowe, chorobowe oraz wypadkowe podatnika oraz osób z nim współpracujących, albo potrącone w roku podatkowym przez płatnika ze środków podatnika, podlegają odliczeniu od dochodu, który stanowi podstawę opodatkowania podatkiem dochodowym od osób fizycznych.

Skoro zatem kwoty składek na ubezpieczenie emerytalno-rentowe obniżają podstawę opodatkowania, uzasadnionym i sprawiedliwym społecznie jest aby opodatkowaniu podlegały świadczenia będące następstwem tych składek, czyli emerytury i renty.

Ponadto propozycja zwolnienia od podatku świadczeń emerytalno-rentowych budzi wątpliwości także z tego powodu, że słowo emerytura nie zawsze jest synonimem niskiego świadczenia. Należy wskazać, iż w 2016 r. ponad 250 tys. osób pobierało z ZUS emeryturę w wysokości powyżej 4 000 zł miesięcznie. Z punktu widzenia sprawiedliwości społecznej zwolnienie od podatku emerytur i rent, w tym wysokich świadczeń budzi wątpliwości, zwłaszcza biorąc pod uwagę fakt, że opodatkowaniu podatkiem PIT podlegają np. zasiłki dla bezrobotnych¹⁾ czy dochody z pracy.

Zwolnienie z podatku emerytur i rent, a zatem uprzywilejowanie jednej grupy podatników, względem innych, stanowiłoby naruszenie zasad równości i sprawiedliwości społecznej.

Przez ostatnie dwa lata wprowadzano rozwiązania, w tym w podatku dochodowym od osób fizycznych, mające na celu poprawę sytuacji materialnej podatników o najniższych dochodach. Przykładem jest wprowadzenie zróżnicowanej kwoty wolnej od podatku w zależności do poziomu dochodu uzyskanego przez podatnika. Po wielu latach utrzymywania kwoty wolnej od podatku na tym samym poziomie (3 089 zł dla wszystkich podatników), podwyższono tę kwotę dla najniżej uposażonych podatników. Stąd też podatnicy, których w 2017 r. podstawa opodatkowania nie przekroczyła 6 600 zł, w ogóle nie zapłacą podatku. Niższy niż w latach poprzednich podatek zapłacą ci, których podstawa opodatkowania mieści się w granicach od 6 600 zł do 11 000 zł. Podatnicy, których podstawa opodatkowania przekroczy 11 000 zł lecz nie przewyższy 85 528 zł kwotę wolną mają na tym samym co w 2016 r. poziomie. Niższa kwota wolna niż w latach poprzednich przysługuje natomiast podatnikom, których podstawa opodatkowania mieści się w granicach 85 528 – 127 000 zł. Z kolei podatnicy, których dochody przekroczyły w 2017 r. 127 000 zł w ogóle nie mają kwoty wolnej.

¹⁾ przykładowo zasiłek podstawowy wynosi – 831,10 zł miesięcznie (przez pierwsze 3 miesiące), 652,60 zł miesięcznie (przez następne miesiące).

Rok 2018 r. przyniósł w tym zakresie dalsze, korzystne zmiany. Rozszerzono krąg podatników, którzy nie zapłacą podatku, poprzez podwyższenie kwoty wolnej z 6 600 zł do 8 000 zł. Niższy niż w 2017 r. podatek zapłacą podatnicy, których podstawa opodatkowania będzie mieścić się w przedziale pomiędzy 8 000 zł a 13 000 zł. Nie ulegnie natomiast zmianie dotychczasowa kwota wolna dla podatników, których podstawa opodatkowania przekroczy 13 000 zł a nie przewyższy 85 528 zł. Dla dochodów przekraczających 85 528 zł, zasady ustalania kwoty wolnej pozostają takie, jak w 2017 r.

Przedstawione wyżej zmiany w zakresie wysokości kwoty wolnej od podatku umożliwiają ustalenie podatku (niezależnie od źródła przychodu, z którego podatnik uzyskuje dochód) w sposób proporcjonalny do możliwości płatniczych podatników. Pozwala to na bardziej sprawiedliwe rozłożenie ciężarów podatkowych.

W związku z powyższym w Ministerstwie Finansów nie toczą się obecnie prace zmierzające do zwolnienia od podatku emerytur i rent.

Z upoważnienia Ministra Finansów
Zastępca Dyrektora
Departamentu Podatków Dochodowych
Ewa Adamiak
/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/